

I R C H U N G A R Y

AZ EU FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSRE VONATKOZÓ MEGÚJULT STRATÉGIÁJA

*

A fenntartható fejlődés azt jelenti, hogy a ma élő generációk szükségleteit úgy kell kielégíteni, hogy az ne veszélyeztesse a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését. Olyan fejlődés vízióját kínálja számunkra, amelyben összhangban vannak a jelenlegi és a hosszú távú, valamint a helyi és a globális szükségletek, és amely a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szükségleteket az emberi fejlődés egymástól elválaszthatatlan és egymástól kölcsönösen függő elemeiként kezeli.

A fenntartható fejlődés nem csak politikák végrehajtása révén valósul meg: a társadalom egészében kell elfogadásra találnia olyan vezérelvként, amelyet figyelembe vesz minden egyes polgár napi választásai során éppúgy, mint a döntéshozók a nagyhorderejű, számos embert érintő politikai és gazdasági döntések meghozatalánál. E vízió megvalósításához alapvető változásokra van szükség a gondolkodásban, a gazdasági és szociális struktúrákban, továbbá a fogyasztási és termelési mintákban.

A 2006. júniusi Európai Tanács átfogó, megújult Fenntartható Fejlődési Stratégiát (SDS – Sustainable Development Strategy) fogadott el arról, hogy az EU miként kívánja hosszú távon kezelni a fenntartható fejlődés követelményével kapcsolatban felmerülő kihívásokat. Az SDS arra a felismerésre épül, hogy fokozatosan meg kell változtatnunk jelenlegi fenntarthatatlan fogyasztási és termelési szokásainkat, és az eddiginél komplexebb megközelítést kell alkalmaznunk a döntéshozatal során.

Kiadványunkban közzé tesszük az Európai Unió fenntartható fejlődésre vonatkozó megújult stratégiájának rövidített szövegét.

*

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS IRÁNTI KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSUNK

A fenntartható fejlődés azt jelenti, hogy a jelenlegi nemzedékek szükségleteit úgy kell kielégíteni, hogy az ne veszélyeztesse a jövő nemzedékek saját szükségleteinek kielégítésére való képességét. Ez az Európai Uniónak a Szerződésben foglalt átfogó célkitűzése, amely az Unió összes politikáját és fellépését irányítja. Lényege a Földnek az élet sokféleségét fenntartó képességének megőrzése, és a demokrácia, a nemek közötti egyenlőség, a szolidaritás, a jogállamiság elvein és az alapvető jogok tiszteletben tartásán alapul, beleértve a mindenki számára biztosított szabadságot és esélyegyenlőséget. Célja az életminőség és a jólét folyamatos javítása bolygónkon a jelen és a jövő nemzedékei számára. A fenntartható fejlődés ennek érdekében elősegíti a dinamikus gazdaságot, a teljes foglalkoztatottságot, a magas szintű oktatást, az egészségvédelmet, a szociális és területi kohéziót, valamint a környezetvédelmet egy békés, biztonságos és a kulturális sokféleséget tiszteletben tartó világban.

Az Európai Tanács Göteborgban (2001) fogadta el az EU első fenntartható fejlődési stratégiáját. Ezt az Európai Tanács 2002-ben Barcelonában egy külső dimenzióval egészítette ki, szem előtt tartva a fenntartható fejlődésről szóló, Johannesburgban tartott világcsúcstalálkozót (2002). Az éghajlatváltozás és az energiafelhasználás, a közegészségügyet fenyegető veszélyek, a szegénység és a társadalmi kirekesztés, a demográfiai nyomás és az elöregedés, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás, a biológiai sokféleség csökkenése, a földhasználat és a közlekedés tekintetében azonban továbbra is fennállnak nem fenntartható tendenciák, és új kihívásokkal is szembe kell nézni. Mivel ezen negatív tendenciák a sürgősség érzetét keltenek, rövid távú intézkedésre van szükség, a hosszabb távú cél szem előtt tartása mellett. A fő kihívás a jelenlegi, nem fenntartható fogyasztási és termelési mintáknak, valamint a politikák integrációt nélkülöző alakításának a fokozatos megváltoztatása.

Ennek alapján az EU SDS-nek a Bizottság által 2004-ben megkezdett felülvizsgálata lezárásaként, valamint „A fenntartható fejlődés stratégiájának felülvizsgálatáról — Cselekvési program” című, 2005. decemberi bizottsági közlemény, továbbá a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és mások hozzájárulásai alapján az Európai Tanács a kibővített EU vonatkozásában egy ambiciózus és átfogó, a 2001-es stratégiára épülő megújult SDS-t fogadott el.

E dokumentum egy arról szóló egyetlen, koherens stratégiát határoz meg, hogy az EU hogyan fogja hatékonyabban teljesíteni a fenntartható fejlődés kihívásainak megoldására irányuló hosszú távú kötelezettségvállalását. Újól megerősíti a globális szolidaritás szükségességét, és elismeri az EU-n kívüli partnerekkel folytatott közös munkánk megerősítésének fontosságát, beleértve azokat a gyorsan fejlődő országokat, amelyek jelentős hatást fognak gyakorolni a globális fenntartható fejlődésre.

A megújult EU SDS átfogó célja az olyan intézkedések azonosítása és kidolgozása, amelyek lehetővé teszik az EU számára mind a jelen, mind a jövő nemzedékek életminősége folyamatos javításának megvalósítását olyan fenntartható közösségek létrehozása révén, amelyek hatékonyan gazdálkodnak az erőforrásokkal és hatékonyan használják fel azokat, valamint ki tudják aknázni a gazdaságban rejlő ökológiai és szociális innovációs lehetőségeket, és ezáltal biztosítják a fellendülést, a környezetvédelmet és a társadalmi kohéziót.

A LEGFONTOSABB CÉLOK

KÖRNYEZETVÉDELEM

A Földnek az élet sokféleségét fenntartó képességének a megőrzése, továbbá a bolygó természeti erőforrásai korlátainak tiszteletben tartása, valamint a környezet minősége magas szintű védelmének és javításának biztosítása. A környezetszennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a fenntartható fogyasztás és termelés előmozdítása a gazdasági növekedés és a környezet állapotának romlása közötti kapcsolat megszakítása céljából.

SZOCIÁLIS IGAZSÁGOSSÁG ÉS KOHÉZIÓ

Demokratikus, rendezett, biztonságos, igazságos, a társadalmi integráción és kohézió alapuló társadalom elősegítése, amely tiszteletben tartja az alapvető jogokat és a kulturális sokféleséget, biztosítja a férfiak és nők közötti egyenlőséget, és küzd a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája ellen.

GAZDASÁGI JÓLÉT

Prosperáló, újító, ismeretekben gazdag, versenyképes és ökológiai szempontból hatékony gazdaság elősegítése, amely magas életszínvonalat, teljes foglalkoztatást és minőségi munkát biztosít az egész Európai Unióban.

NEMZETKÖZI KÖTELEZETTSÉGEINK TELJESÍTÉSE

A békén, biztonságon és szabadságon alapuló demokratikus intézmények létrehozásának ösztönzése a világ minden részén, és ezen intézmények stabilitásának védelme. A fenntartható fejlődés aktív előmozdítása világszerte, valamint az Európai Unió belső és külső szakpolitikáinak a globális fenntartható fejlődéssel és az abból eredő nemzetközi kötelezettségekkel való konzisztenciájának a biztosítása.

AZ EU SDS ÉS A NÖVEKEDÉST ÉS MUNKAHELYTEREMTÉST CÉLZÓ LISSZABONI STRATÉGIA KÖZÖTTI SZINERGIÁK KIHASZNÁLÁSA

Az EU SDS és a növekedést és munkahelyteremtést célzó lisszaboni stratégia kiegészítik egymást. Az SDS elsősorban az életminőséggel, a nemzedékeken belüli és a nemzedékek közötti igazságossággal, valamint a valamennyi szakpolitikai terület közötti koherenciával foglalkozik, a külső vonatkozásokat is beleértve. Elismeri a gazdasági fejlődésnek a fenntarthatóbb társadalom felé való átmenet elősegítésében betöltött szerepét. A lisszaboni stratégia nagymértékben hozzájárul a fenntartható fejlődés átfogó célkitűzéséhez azáltal, hogy elsősorban olyan fellépésekre és intézkedésekre összpontosít, amelyek célja a versenyképesség és a gazdasági növekedés javítása, valamint a munkahelyteremtés fokozása.

Az EU SDS kialakítja azt az átfogó keretrendszert, amelyen belül — a növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló megújult összpontosítás révén — a lisszaboni stratégia szolgáltatja a dinamikusabb gazdasághoz szükséges hajtóerőt. E két stratégia felismeri, hogy a gazdasági, szociális és környezetvédelmi célok erősíthetik egymást, ezért együtt kell haladniuk. Mindkét stratégia célja a szükséges strukturális változások támogatása, amelyek lehetővé teszik a tag-

államok gazdasági számára a globalizáció kihívásainak kezelését azáltal, hogy olyan, egyenlő esélyeket nyújtó szintért hoznak létre, amelyben virágozhat a dinamizmus, az innováció és a kreatív vállalkozási szellem, miközben biztosítják a társadalmi méltányosságot és az egészséges környezetet.

Ezzel összefüggésben az EU SDS elismeri, hogy az emberi, társadalmi és környezeti tőkébe való befektetés, valamint a technológiai innováció ténylegesen a hosszú távú versenyképesség, a gazdasági jólét, a társadalmi kohézió, a minőségi foglalkoztatás és a jobb környezetvédelem előfeltétele.

A FŐ KIHÍVÁSOK

Az egyre romló környezeti tendenciákat, valamint az EU előtt álló, az új verseny által okozott nyomással és az új nemzetközi kötelezettségvállalásokkal párosuló gazdasági és társadalmi kihívásokat figyelembe véve az EU SDS hét fő kihívást határoz meg, az azokhoz kapcsolódó célokkal, operatív célkitűzésekkel és intézkedésekkel együtt. Ezek jövőbeni kialakítását és végrehajtását a fenti elvek irányítják. A konkrét intézkedésekre való utalás nem érinti az EU és a tagállamok közötti hatáskörfelosztást.

Az éghajlatváltozás és a tiszta energia

Általános célkitűzés: Az éghajlatváltozás, valamint az általa a társadalom és a környezet szempontjából okozott költségek és negatív hatások korlátozása
--

Operatív célkitűzések és célok

- Az EU-15 országainak és az EU-25 legtöbb országának a Kiotói Jegyzőkönyvből eredő azon kötelezettségvállalása, hogy 2008–2012-re csökkentsék az üvegházhatást okozó gáz-kibocsátást, amelynek keretében az EU-15 országainak célja a kibocsátás 8%-os csökkentése az 1990-es szinthez képest. A cél az, hogy globális szinten az átlagos felszíni hőmérséklet legfeljebb 2°C-kal haladja meg az iparosodás előtti szintet.
- Az energiapolitikának az Európai Tanács által 2006 márciusában beindított európai energiapolitika szellemében összhangban kell lennie az ellátás biztonságára, a versenyképességre és a környezetvédelmi fenntarthatóságra vonatkozó célkitűzésekkel. Az energiapolitika kulcsfontossággal bír az éghajlatváltozás kihívásainak kezelése szempontjából.
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint az éghajlatváltozás enyhítését integrálni kell valamennyi vonatkozó európai politikába.
- 2010-re átlagosan az energiafogyasztás 12%-ának, továbbá közös, de differenciált célkitűzésként a villamosenergia-fogyasztás 21%-ának megújuló energiaforrásból kell származnia, és emellett meg kell vizsgálni ezen arányok 2015-ig 15%-ra való emelésének lehetőségét.
- 2010-re indikatív célkitűzésként a közlekedési ágazatban használt üzemanyag 5,75%-ának bio-üzemanyagnak kell lennie (2003/30/EK irányelv), és meg kell fontolni arányuk 8%-ra való emelését 2015-ig.
- 2017-ig 9 év során a végső energiafogyasztás összesen 9%-ának megtakarítása az energiavéghasználat hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló irányelv értelmében.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- Az ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye végrehajtása során az éghajlatváltozásról szóló montreali cselekvési terv nyomán követése keretében az EU-nak a közös, ám differenciált feladatok és a hozzájuk tartozó képességek figyelembe vétele mellett haladéktalanul elő kell készítenie a 2012 utáni időszakra vonatkozó, a 2°C-os cél teljesítésével összhangban álló intézkedési lehetőségeket a hosszú távú együttműködésről szóló széles körű párbeszédbe való konstruktív bekapcsolódás, és ezzel egy időben a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti folyamat révén.
- Az EU — a felek közötti méltányos és rugalmas jövőbeni kereteken belül való differenciálásra vonatkozó új megközelítések sérelme nélkül — várakozással tekint az elé, hogy más felekkel megvizsgálja a kibocsátás szükséges csökkentése megvalósításának stratégiáit. Az EU úgy véli, hogy ebben az összefüggésben a fejlett országok csoportja tekintetében mérlegelni kell a 2020-ra megvalósuló 15–30%-os — illetve a Környezetvédelmi Tanács következtetései szellemében az azon túli — csökkentést a Kiotói Jegyzőkönyvben előírt referenciaértékhez képest.
- Az európai éghajlatváltozási program második szakasza keretében a Bizottság és a tagállamok előtérbe helyezik az autók és a légi közlekedés tekintetében a kibocsátás csökkentésére irányuló költséghatékony lehetőségek szisztematikus kiaknázásával kapcsolatos új intézkedéseket. Ezzel összefüggésben a szén-dioxid megkötését és tárolását a csökkentésre vonatkozó lehetőségként kell megvizsgálni.
- A Bizottság időben elkészíti az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének (EU ETS) felülvizsgálatát, közép- és hosszú távú kiszámíthatóságot biztosítva ezáltal a befektetők számára, és mérlegeli annak az egyéb üvegházhatást okozó gázokra és ágazatokra — konkrétan: a Tanács korábbi felhívásának megfelelően a légi közlekedésre — való kiterjesztése lehetőségét.
- A Bizottság és a tagállamok megerősítik az EU vezető szerepét az EU-nak a Bizottság által a 2020. évre becsült 20%-os energia-megtakarítási képességét szem előtt tartó, az energiahatékonysággal kapcsolatos célratörő és reális cselekvési terv elfogadásával és végrehajtásával, valamint a tagállamok által már végrehajtott intézkedések figyelembevételével.
- A Bizottság elemzést készít a megújuló energiaforrásokra vonatkozó létező célkitűzések elérésének (2010), valamint a megújuló energiaforrások további, hosszú távon költséghatékony támogatásának módjáról, valamint hasonló módon a bio-üzemanyagok közlekedési ágazatban való használatának további támogatásáról, az olajipar képviselőivel és valamennyi érdekelt féllel folytatott konstruktív párbeszéd, valamint a bio-üzemanyagok második generációja kutatásának és fejlesztésének maximális támogatása mellett. Az új célok kitűzését a további intézkedések lehetőségeinek és költséghatékonyágának körültekintő elemzése alapján kell igazolni. E folyamatok során figyelembe kell venni a tagállamok egyedi sajátosságait és rugalmasság iránti igényüket energiaellátásuk összetételének kialakítása során, továbbá tekintettel kell lenni az uniós energiapiactól nagymértékben elzárt szigetek vagy régiók problémáira.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a biomassza használatát az uniós üzemanyag-ellátás forrásainak diverzifikációja, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, valamint a vidéki térségekben új bevételi és elhelyezkedési lehetőségek biztosítása céljából, a biomasszával kapcsolatos cselekvési terv keretében tett javaslatok megvalósítása által mindhárom energiaágazatban: a fűtés-hűtés, a villamos energia és a közlekedés terén. Ezt a bioenergiára vonatkozó, 2010 utáni hosszú távú stratégia keretében kell kidolgozni.
- A tagállamoknak fokozniuk kell az erőművek hatékonyságát, különösen a hővel kapcsolt villamos energia használatának további előmozdítása által.

Fenntartható közlekedés

Általános célkitűzés: Annak biztosítása, hogy közlekedési rendszereink megfeleljenek a társadalom gazdasági, szociális és környezeti igényeinek, miközben a minimálisra csökken a közlekedési rendszereknek a gazdaságra, a társadalomra és a környezetre gyakorolt negatív hatása

Operatív célkitűzések és célok

- A környezeti hatások csökkentése céljából a gazdasági növekedés elválasztása a szállítás iránti igénytől.
- A közlekedés fenntartható szintű energiaszükségletének megvalósítása és a közlekedés során kibocsátott, üvegházhatást okozó gázok mennyiségének csökkentése.
- A közlekedésből származó szennyezőanyag-kibocsátás olyan szintre való csökkentése, amely mellett az emberi egészségre és/vagy a környezetre gyakorolt hatás minimális.
- A fenntartható közlekedési és mobilitási rendszer kialakítása céljából a környezetbarát közlekedési módokra való kiegyensúlyozott áttérés megvalósítása.
- A közlekedés által okozott zaj csökkentése a forrásnál, valamint hatáscsökkentő intézkedések útján, annak biztosítása érdekében, hogy a teljes expozíciós szint mellett minimálisra csökkenjenek az egészségre kifejtett hatások.
- A személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó uniós keretrendszer korszerűsítése annak ösztönzése érdekében, hogy 2010-re nagyobb hatékonyságot és teljesítményt érjen el.
- A könnyű tehergépjárművek CO₂-kibocsátására vonatkozó uniós stratégiával összhangban az átlagos újképcsoport flotta CO₂-kibocsátása legfeljebb 140g/km (2008–09), illetve 120g/km (2012) lehet.
- 2010-ig 2000-hez képest felére kell csökkenteni a halálos közúti balesetek halálos áldozatainak számát.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- Az EU és a tagállamok intézkedéseket hoznak valamennyi közlekedési mód gazdasági és környezeti teljesítményének javítása érdekében, valamint adott esetben a közúti közlekedésen levő hangsúlynak a vasúti, vízi közlekedés és a személyszállítási közszolgáltatás irányába történő eltolása céljából — beleértve a közlekedés intenzitásának csökkentését — a termelési és logisztikai folyamat átalakítása, a szokások megváltoztatása, valamint a különböző közlekedési módok jobb összekapcsolása révén.
- Az EU-nak és a tagállamoknak költségvetés-érzékeny eszközök felhasználása révén javítaniuk kell a közlekedési ágazat energiateljesítményét.
- Az EU-nak és a tagállamoknak a közúti áruforgalom és személyszállítás lehetséges alternatíváira kell összpontosítaniuk és a teherforgalom tekintetében megfelelően fejleszteniük kell a transzeurópai hálózatot és az intermodális kapcsolatokat, többek között a Bizottság belvízi szállításra vonatkozó „NAIADES” cselekvési programjában és a „Marco Polo II” programban tervezett intézkedések végrehajtása révén.
- A Bizottság az új műholdas, információs és kommunikációs technológiákra építve folytatja az infrastruktúra használatért fizetendő, minden közlekedési módra kiterjedő díjak kérdésének vizsgálatát. A Bizottság az Euromatrica-irányelv keretében, legkésőbb 2008-ban előterjeszti az összes külső költség értékelésének általánosan alkalmazandó, átlátható

és átfogó modelljét, amely az infrastruktúra használatáért fizetendő díjak jövőbeni kiszámításának alapjául szolgál.

- A Bizottságnak és a tagállamoknak előrelépésre kell törekedniük a nemzetközi tengeri és légi forgalom káros hatásainak csökkentésére irányuló hatékony globális megoldások tekintetében.
- A közúti közlekedésbiztonság fokozása a közúti infrastruktúra javítása, a járművek biztonságosabbá tétele, az Európa egészére kiterjedő, közös tudatosságnövelő kampányok előmozdítása révén a közúti közlekedésben részt vevők magatartásának javítása és a határokon átnyúló végrehajtás kialakítása, és ezen keresztül a közúti közlekedés halálos áldozatai számának felére történő csökkentése, valamint a közúti közlekedési balesetek sérültjei számának csökkentése céljából.
- A városi környezetre vonatkozó tematikus stratégiával összhangban a helyi hatóságoknak a városi közlekedésre vonatkozó terveket és rendszereket kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk a Bizottság által 2006-ban nyújtott technikai iránymutatás, valamint a városok és a környező régiók közötti szorosabb együttműködés figyelembevételével.
- A Bizottság és a tagállamok hosszú távú és koherens uniós üzemanyag-stratégiát dolgoznak ki.

Fenntartható fogyasztás és termelés

Általános célkitűzés: A fenntartható fogyasztási és termelési minták elterjedésének előmozdítása
--

Operatív célkitűzések és célok

- A fenntartható fogyasztás és termelés előmozdítása a társadalmi és gazdasági fejlődésnek az ökoszisztémák teherbíró képességén belüli kezelése révén, valamint a gazdasági növekedés elválasztása a környezet állapotának romlásától.
- A környezetvédelmi és társadalmi teljesítmény javítása a termékek és folyamatok szempontjából, valamint azok üzleti vállalkozások és fogyasztók általi átvételének ösztönzése.
- A zöld közbeszerzés tekintetében legjobban teljesítő tagállamok által jelenleg elért szinttel megegyező európai uniós átlagszint 2010-ig való elérésének célként történő kitűzése.
- Az EU-nak világgpiaci részesedése növelésére kell törekednie a környezettechnológiák és az öko-innovációk területén.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A Bizottság és a tagállamok megvizsgálják az uniós és globális szinten fenntarthatóbb fogyasztási és termelési mintákat biztosító lehetséges konkrét intézkedéseket, különösen az ENSZ marrakechi folyamata és a Bizottság fenntartható fejlődési stratégiáján keresztül. Ebben az összefüggésben a Bizottság 2007-ig a fenntartható fogyasztással és termeléssel kapcsolatos európai uniós cselekvési tervre fog javaslatot tenni, amelynek hozzá kell járulnia a fenntartható termeléssel és fogyasztással kapcsolatos akadályok meghatározásához és azok leküzdéséhez, a különböző kapcsolódó politikai területek közötti jobb koherencia biztosításához, a polgárok tudatosságának növeléséhez, valamint a nem fenntartható fogyasztási szokások megváltoztatásához.

- A Bizottságnak és a tagállamoknak a termékekkel és folyamatokkal kapcsolatos környezetvédelmi és társadalmi teljesítménycélok kitűzése céljából párbeszédet kell kezdenie a vállalkozásokkal és az érdekelt felekkel.
- A Bizottság és a tagállamok kidolgozzák a zöld közbeszerzésre vonatkozó legjobb gyakorlat és szakértelem megosztásának strukturált folyamatát, figyelembe véve a zöld közbeszerzés helyi és regionális szinten történő előmozdításának lehetőségeit. A Bizottság lehetővé teszi a zöld közbeszerzéssel kapcsolatos teljesítmény rendszeres, az EU egészére kiterjedő értékelését egy elfogadott, objektív paramétereken alapuló értékelési módszertan alapján, és 2007-ig a tagállamokkal közösen megvizsgálja a zöld közbeszerzés egyéb főbb termékcsoportok körében történő előmozdításának legjobb módjait.
- A Bizottság és a tagállamok új gazdasági lehetőségek és új piacok kialakítása érdekében fokozzák a társadalmi és öko-innovációk, valamint a környezettechnológiák előmozdítására és terjesztésére irányuló erőfeszítéseiket, többek között a Környezettechnológiai Cselekvési Terv (ETAP) valamennyi érintett szereplő általi hatékony végrehajtása révén.
- A Bizottság javaslatot fog tenni a teljesítmény-címkézési rendszereknek az elektromos készülékek és autók mellett a környezetvédelmi szempontból káros egyéb termékcsoportokra — többek között a jelentős környezeti hatással járó termékekre — történő kiterjesztésére.
- A tagállamoknak támogatniuk kell a kiskereskedők és egyéb szervezetek körében zajló, a fenntartható termékek — többek között a biogazdálkodásból és a tisztességes kereskedelemről származó termékek, valamint a környezetvédelmi szempontból nem káros termékek — népszerűsítésére irányuló tájékoztatási kampányokat.

A természeti erőforrások megőrzése és az azokkal való gazdálkodás

Általános célkitűzés: A természeti erőforrásokkal való gazdálkodás javítása és a túlzott kitermelés megakadályozása, valamint az ökoszisztémák működése értékének elismerése

Operatív célkitűzések és célok

- A forráshatékonyság javítása a nem megújuló természeti erőforrások általános használatának és a nyersanyag-felhasználással kapcsolatos környezeti hatásoknak a csökkentése céljából, a megújuló környezeti erőforrások regenerálódási képességét meg nem haladó mértékű felhasználása mellett.
- Versenyelőny szerzése és az előny megtartása a forráshatékonyságnak többek között az ökológiailag hatékony innovációk ösztönzése által történő javítása révén.
- A megújuló természeti erőforrásokkal — például a halászattal, a biológiai sokféleséggel, a vízzel, a levegővel, a talajjal és a légkörrel — való gazdálkodás javítása és a túlzott kitermelés megakadályozása, a degradált tengeri ökoszisztémák helyreállítása 2015-ig a johannesburgi tervvel (2002) összhangban, többek között a maximális halászati hozam 2015-ig történő megvalósítása révén.
- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és a biológiai sokféleség világszintű csökkenésének jelentős enyhítéséhez való hozzájárulás 2010-ig.
- Hatékony hozzájárulás az ENSZ négy globális erdészeti célkitűzésének 2015-ig történő megvalósításához.

- A hulladék keletkezésének megakadályozása és a természeti erőforrások felhasználási hatékonyságának javítása az életciklusban való gondolkodás koncepciójának alkalmazása, valamint az újrafelhasználás és az újrafeldolgozás előmozdítása révén.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A tagállamok és a Bizottság további erőfeszítéseket tesznek a mezőgazdaság és a halászat területén a vidékfejlesztésre és a megreformált közös halászati politikára vonatkozó új programok, továbbá a biogazdálkodás és az állatjólét új jogalkotási keretei, valamint a biomasszával kapcsolatos cselekvési terv révén.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak a természeti erőforrások fenntartható felhasználására vonatkozó európai uniós stratégiára kell építeniük, amelyet uniós szintű célokkal és intézkedésekkel kell kiegészíteni. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek támogatást kell nyújtania a forráshatékonyság méréséhez.
- Az európai uniós erdészeti cselekvési terv 2006-ban történő elfogadásán és a Közösségeknek az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencián való — többek között a konferencia állásfoglalásának végrehajtására vonatkozó — aktív részvételen keresztül megerősítésre kerül a fenntartható erdőgazdálkodás.
- A tagállamoknak be kell fejezniük a Natura 2000 hálózat kialakítását, a tengeri területek kijelölését is beleértve. Különös figyelmet kell fordítani mind a Natura 2000, mind a fajok védelmével és a fajokkal való gazdálkodással foglalkozó szakpolitika jobb végrehajtásának szükségességére.
- A tagállamoknak végre kell hajtaniuk a biológiai sokféleségre vonatkozó európai uniós stratégiát, annak mind uniós, mind globális dimenziói (a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény) tekintetében, és a Bizottsággal együttműködve intézkedéseket kell hozniuk a biológiai sokféleség csökkenésének megállítására irányuló EU célkitűzés 2010-ig és azon túl való elérését célzó, prioritást élvező fellépések kialakítása és végrehajtása céljából.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell az integrált vízkészlet-gazdálkodás és a tengeri környezet javítására, valamint a tengerparti zónák integrált kezelésének előmozdítására irányuló munkát.
- A Bizottságnak a tengeri kérdésekről szóló zöld könyve alapján 2008-tól kezdődően az óceánokkal és tengerekkel kapcsolatos, fenntarthatóbb és integráltabb politikákat fognak kidolgozni.

Közegészségügy

Általános célkitűzés: Az egyenlő feltételeken alapuló, magas színvonalú közegészségügy előmozdítása és az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni védelem javítása

Operatív célkitűzések és célok

- Az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni védelem javítása az e veszélyekkel szembeni összehangolt reakálási kapacitás fejlesztése révén.
- Az élelmiszer- és takarmányjog további javítása, beleértve az élelmiszercímkézés felülvizsgálatát is.
- Magas szintű állategészségügyi és -jóléti előírások előmozdításának folytatása az Európai Unióban és nemzetközi szinten.

- Az életmódhoz kapcsolódó és krónikus betegségek növekedésének csökkentése, különösen a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos csoportok és területek tekintetében.
- Az egészségügyi egyenlőtlenségek csökkentése a tagállamokon belül és azok között az egészséget meghatározó tényezők széles körének kezelése, valamint megfelelő egészségjavítási és betegségmegelőzési stratégiák kidolgozása révén. Az intézkedéseknek figyelembe kell venniük az olyan nemzetközi fórumokon folyó együttműködést, mint a WHO, az Európa Tanács, az OECD és az UNESCO.
- Annak biztosítása 2020-ra, hogy a vegyi anyagokat — beleértve a növényvédő szereket is — oly módon állítsák elő, kezeljék és használják fel, amely nem jelent számottevő veszélyt az emberi egészségre és a környezetre. Ebben az összefüggésben a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló rendelet gyors elfogadása mérföldkövet jelent abban a folyamatban, amelynek végső célja a különös aggodalomra okot adó anyagok megfelelő helyettesítő anyagokkal vagy technológiákkal való helyettesítése.
- A környezetszennyezésre és az egészséget érő káros hatásokra vonatkozó tájékoztatás javítása.
- A lelki egészség javítása és az öngyilkosság veszélyének kezelése.

Az intézkedéseknek a következőkre kell kiterjedniük:

- A Bizottság — a tagállamokkal, az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központtal, valamint a WHO-val együttműködésben — uniós és tagállami szinten továbbfejleszti és erősíti az egészséget fenyegető veszélyekkel szembeni összehangolt reakciók kapacitását, többek között az egészséget fenyegető veszélyek kezelésére vonatkozó, meglévő cselekvési tervek korszerűsítése révén.
- A Bizottság és a tagállamok előmozdítják a jobb egészségvédelmet és betegségmegelőzést az egészséget meghatározó tényezőknek valamennyi vonatkozó politikában és tevékenységben történő kezelése révén. Különös figyelmet kell fordítani az életmódhoz kapcsolódó, egészséget meghatározó tényezőkre — például kábítószerfogyasztás, dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás, szegényes táplálkozás és fizikai inaktivitás, valamint krónikus betegségek — irányuló stratégiák és intézkedések előkészítésére és végrehajtására.
- A tagállamok egészségügyi szakpolitikáinak célul kell kitűzniük olyan stratégiák kidolgozását és végrehajtását, amelyek segítik a nőket és férfiakat pozitív érzelmi állapot kialakításában és fenntartásában, ily módon javítva jólétüket, az életminőséggel kapcsolatos személyes megítélésüket, valamint fizikai és lelki egészségüket.
- A Bizottság javaslatot fog tenni az élelmiszer- és takarmányjognak a 178/2002/EK rendelet élelmiszer- és takarmánybiztonságról szóló 14. és 15. cikkében meghatározott elvekkel összhangban történő további javítására. Különösen javítani kell a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok előállítására és felhasználására rendszerének működését annak érdekében, hogy a tagállamokat, az érdekelt feleket és a közvéleményt biztosítani lehessen arról, hogy a döntések az emberi életre és egészségre, valamint az állatok egészségére és jólétére gyakorolt esetleges hosszú távú hatásokat, továbbá a környezetvédelmi és fogyasztói érdekeket is figyelembe vevő kockázatértékelésen és kockázatkezelésen alapulnak.
- A Bizottság — a tagállamokkal együtt — végrehajtja az Európai Unióban és a szomszédos országokban a HIV/AIDS ellen folytatott küzdelemre vonatkozó európai uniós stratégiát. A tagállamoknak fokozniuk kell a harmadik országokban a HIV/AIDS, a gümőkór és a malária leküzdésére irányuló meglévő európai uniós cselekvési program vég-

rehajtására irányuló erőfeszítéseiket. Konkrét kapcsolatokat kell kialakítani egyéb közösségi intézkedésekkel, például az Afrikára vonatkozó stratégiával.

- A Bizottság — a tagállamokkal együtt — fokozza a környezetszennyezéssel és az egészséget érő káros hatásokkal kapcsolatos tájékoztatást, valamint össze fogja hangolni a környezeti szennyezőanyagok, az azoknak való expozíció és az azok egészségre gyakorolt hatása közötti kapcsolatokra irányuló kutatásokat annak jobb megértése érdekében, hogy mely környezeti tényezők okoznak egészségügyi problémákat, és azokat hogyan lehet a leghatékonyabban megelőzni.
- A Bizottságnak stratégiát kell javasolnia arra, hogy miként lehet javítani a beltéri levegő minőségén, különös tekintettel az illékony szerves vegyületek (VOC) kibocsátására.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak — a gyermekek környezetére és egészségére vonatkozó európai cselekvési tervhez való európai uniós hozzájáruláson keresztül — különös figyelmet kell fordítaniuk a veszélyeztetett csoportokra, különösen a gyermekekre.
- A Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell a közlekedésre, az egészségre és a környezetre vonatkozó összeurópai program végrehajtását, többek között környezetvédelmi és egészségügyi szempontoknak a közlekedéspolitikával kapcsolatos döntéshozatalba, monitoringba és hatásvizsgálatba való integrálásán keresztül.

Társadalmi integráció, demográfia és migráció

Általános célkitűzés: A társadalmi integráción alapuló társadalom kialakítása a generációk közötti és azokon belüli szolidaritás figyelembevételével, valamint a polgárok életminőségének — mint a tartós egyéni jólét előfeltételének — biztosítása és javítása

Operatív célkitűzések és célok

- Az EU azon célkitűzésének megvalósítása, miszerint lépéseket kell tenni a szegénység és a társadalmi kirekesztés veszélye által fenyegetett emberek számának 2010-ig történő erőteljes csökkentése érdekében, különös figyelemmel a gyermekeket sújtó szegénység csökkentésére.
- EU szinten és a tagállamokban a magas szintű társadalmi és területi kohézió biztosítása, valamint a kulturális sokféleség tiszteletben tartása.
- A tagállamok támogatása a szociális védelem — demográfiai változásokra tekintettel történő — korszerűsítésére irányuló erőfeszítéseikben.
- A nők és az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci részvételének jelentős növelése a meghatározott célokkal összhangban, valamint a migráns munkavállalók foglalkoztatottságának növelése 2010-re.
- A migrációra vonatkozó európai uniós politika folyamatos fejlesztése a migránsok és családjaik integrációjának erősítésére irányuló politikákkal együtt, figyelembe véve a migráció gazdasági dimenzióját is.
- A globalizáció dolgozóira és családjukra gyakorolt negatív hatásainak csökkentése.
- A fiatalok fokozott foglalkoztatásának előmozdítása. Azon erőfeszítések fokozása, melyek célja az iskolai tanulmányaikat korán abbahagyók arányának 10%-ra történő csökkentése, valamint annak biztosítása, hogy a 22 évesek legalább 85%-a középszintű végzettséggel rendelkezzen. 2007 végéig minden olyan fiatalnak, aki befejezte az iskolát és munkanélküli, hat hónapon belül munkát, szakmai gyakorlatot, kiegészítő képzést vagy más foglal-

koztatási intézkedést kell biztosítani, 2010-re pedig mindezt legfeljebb 4 hónapon belül kell lehetővé tenni.

- A fogyatékkal élő személyek munkaerő-piaci részvételének fokozása.

Az intézkedések terjedjenek ki a következőkre:

- Az Európai Tanács 2006. márciusi ülésén jóváhagyott, a szociális védelemre és társadalmi integrációra vonatkozó új célkitűzések és munkamódszerek alapján a tagállamok és a Bizottság a koordináció nyílt módszerének alkalmazásával folytatják együttműködésüket. Ebben az összefüggésben az EU és tagállamai megteszik továbbá a szükséges intézkedéseket a gyermekeket sújtó szegénység gyors és jelentős csökkentése érdekében, és arra irányuló erőfeszítéseket fognak tenni, hogy minden gyermek számára egyenlő lehetőségeket biztosítsanak társadalmi háttérükre, nemükre, fogyatékoságukra való tekintet nélkül.
- A Bizottság és a tagállamok a közérdekű szociális szolgáltatásokról szóló közlemény alapján további erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy a szociális szolgáltatások aktívan hozzájáruljanak a társadalmi integrációhoz és kohézióhoz, és támogassák a növekedési és foglalkoztatási célkitűzéseket. A Bizottság és a tagállamok folytatják a közösségi jognak a közérdekű szociális szolgáltatásokra gyakorolt hatása további tisztázásával kapcsolatos munkát is.
- A tagállamok folytatják az európai ifjúsági paktum végrehajtását. Az egyes elnökségek alatt a fiatalokkal folytatott strukturált párbeszéd során fel kell kérni az európai ifjúságpolitika terén aktív szervezeteket — többek között az Európai Ifjúsági Fórumot —, hogy a fiatalok és a kormányok közötti ilyen párbeszéd előkészítése során foglalkozzanak a fiatalok érdeklődésére számot tartó, a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó kérdésekkel.
- A tagállamok és az EU végrehajtják az Európai Tanács 2006. márciusi ülésén elfogadott, a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktumot.
- Figyelembe véve a népesség elöregedését valamennyi európai országban, a nyugdíjak fenntarthatósága és megfelelősége az elkövetkezendő évtizedekben fontos kérdés marad. Az EU továbbra is támogatja a tagállamoknak a szociális védelmi rendszerek korszerűsítésére és fenntarthatóságuk biztosítására irányuló erőfeszítéseit. A tagállamoknak kielégítő ütemben kell csökkenteniük az államadósságot, a foglalkoztatási arány és a termelékenység növelése, valamint az egészségügyi és a hosszú távú ellátási rendszerek reformja mellett.
- A Bizottság 2006-ban Európa demográfiai jövőjéről szóló közleményt fog elfogadni, amelyben azt vizsgálja, hogy az EU miként tudja segíteni a tagállamokat az előttük álló demográfiai kihívásokra való reagálásban, elsősorban az aktív és egészséges öregedési stratégiák előmozdítása, a hivatás és a családi élet összeegyeztetése, valamint a családok részére biztosított jobb feltételek révén, a bevándorlás hozzájárulásait is figyelembe véve.
- A tagállamoknak elemezniük kell a demográfiai változások lehetséges következményeit a földhasználat, a források felhasználása és az energiafogyasztás, valamint a mobilitás tekintetében, és azokat a tervezés és a beruházások során minden szinten figyelembe kell venniük.
- Az EU és a tagállamok folytatják a migrációra vonatkozó európai uniós politika kidolgozását a migránsok és családjaik integrációjának erősítésére irányuló politikákkal együtt, elsősorban a migrációra vonatkozó — a befogadási eljárásokat is magában foglaló — politikai terv révén. Fokozni fogják a harmadik országokkal való együttmű-

ködést és lépéseket tesznek a migrációs áramlások ellenőrzésére irányuló közös válaszok kidolgozására. A Bizottság 2006-ban közleményt terjeszt elő az illegális bevándorlás elleni küzdelem jövőbeni prioritásairól.

A TUDÁSALAPÚ TÁRSADALOMHOZ HOZZÁJÁRULÓ, TÖBB SZAKTERÜLETET ÉRINTŐ POLITIKÁK

Oktatás és szakképzés

Az oktatás a szokásbeli változások előmozdításának és annak az előfeltétele, hogy valamilyen állampolgár megszerezze a fenntartható fejlődés eléréséhez szükséges kulcsfontosságú kompetenciákat. A nem fenntartható tendenciák visszafordításában elért siker nagymértékben függ az oktatás valamennyi szintjén megvalósuló, a fenntartható fejlődést elősegítő magas színvonalú oktatástól, amely kiterjed többek között olyan kérdésekre, mint például az energiák és a közlekedési rendszerek fenntartható használata, a fenntartható fogyasztási és termelési modellek, az egészség, a médiakompetencia és a felelős globális polgárság.

Az oktatás hozzájárulhat a nagyobb társadalmi kohézióhoz és a jóléthez a társadalmi tőkébe történő befektetések révén, valamint az egyenlő esélyeknek és a polgárok részvételének különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára való biztosításával, annak érdekében, hogy napjaink világának összetettségével és számos kölcsönös összefüggésével kapcsolatban nagyobb tudatosság és jobb megértés lehessen elérhető. Az olyan oktatás, melyen keresztül nők és férfiak foglalkoztathatóságukat növelő és jobb minőségű munkavállaláshoz vezető kompetenciákat sajátítanak el, kulcsfontosságú az EU versenyképességének fokozásához is.

A Bizottságnak és a tagállamoknak — az „i2010 Európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért” című közlemény alapján — foglalkozniuk kell olyan kérdésekkel, mint az egyenlő esélyek, az IKT-készségek és a regionális különbségek.

A „Fenntartható fejlődést szolgáló oktatás” ENSZ-évtized (2005–2014) összefüggésében a tagállamok továbbfejleszhetnék nemzeti cselekvési terveiket, különösen kiaknázva az „Oktatás és szakképzés 2010” munkaprogramot, amelynek célkitűzései a minőségre és a fontosságra, valamint a mindenki számára nyitva álló hozzáférésre, valamint a rendszereknek és az intézményeknek a társadalom és a tágabb világ felé való nyitottságára összpontosítanak. A tagállamoknak a fenntartható fejlesztést szolgáló oktatást, valamint célirányos képzést kell kifejleszteniük az olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint például az építőipar, az energia, és közlekedés. Különleges figyelmet kell a tanárképzésnek szentelni. A tagállamoknak végre kell hajtaniuk az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának 2005-ben, Vilniusban elfogadott, fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra irányuló stratégiáját. A fenntartható fejlődéssel szolgáló oktatást EU szinten is elő kell mozdítani. 2006-ban az Európai Parlament és a Tanács az egész életen át tartó tanulás területére vonatkozó integrált cselekvési programot fogad el a 2007–2013 időszakra.

Kutatás és fejlesztés

A fenntartható fejlődésre irányuló kutatásnak rövid távú döntéseket támogató projekteket és hosszú távú perspektívába helyezett koncepciókat kell tartalmaznia, és mind globális, mind regionális természetű problémákat kezelnie kell. Társadalom- és természettudományokat

magukban foglaló inter- és transzdiszciplináris megközelítéseket kell előmozdítani, valamint a tudomány, a koncepciók kidolgozása és a végrehajtás között húzódó távolságot kell áthidalnia. A technológiának az ésszerű növekedésben betöltött pozitív szerepét tovább kell fejleszteni. Fennmarad a társadalmi, gazdasági és ökológiai rendszerek közötti kölcsönhatás, valamint a kockázatelemzés, a visszatekintő elemzés (back casting), az előrejelzés és a megelőző rendszerek módszerei és eszközei további kutatásának meghatározó szükségessége.

E tekintetben kulcsfontosságú az Európai Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramja — az egyetemi világ, az ipar képviselői és a döntéshozók bevonásával megvalósuló — hatékony végrehajtásának biztosítása, valamint a környezettechnológiai cselekvési terv végrehajtásának előmozdítása.

A fenntartható fejlődés három dimenziója közötti kölcsönös kapcsolat jobb megértése érdekében a nemzetijövedelem-számvitel alaprendszerét többek között az állományi és forgalmi koncepciók, valamint a nem piaci működés integrálása révén ki lehetne terjeszteni, és a satellitszámlák segítségével, pl. környezetvédelmi kiadásokkal, az anyagárammal, valamint a nemzetközi legjobb gyakorlat figyelembevételével tovább lehetne fejleszteni.

Az egyetemek, kutatóintézetek és magánvállalkozások mindnyájan nélkülözhetetlen szerepet játszanak a kutatás előmozdításában, mely támogatólag hat az arra irányuló erőfeszítésekre, hogy a gazdasági növekedés és a környezetvédelem erősítsék egymást. Az egyetemeknek és a felsőoktatási intézményeknek kulcsfontosságú szerep jut az olyan oktatás és képzés nyújtásában, amely a képzett munkaerőket ellátja a fenntartható technológiák teljes körű kidolgozásához és kiaknázásához a szükséges kompetenciákkal. Az említett intézményeknek interdiszciplináris megközelítések révén és a létező hálózatokra való alapozás segítségével hozzá kell járulniuk az alacsony környezeti hatáskezeléshez is. Az európai és a harmadik országokban működő egyetemek és felsőoktatási intézmények közötti partnerség és együttműködés megteremtését, a hálózatépítést és az egymástól tanulást elő kell mozdítani.

VÉGREHAJTÁS, MONITORING ÉS NYOMON KÖVETÉS

A Bizottság (2007 szeptemberétől kezdődően) két évente a fenntartható fejlődés végrehajtása során az Európai Unióban és a tagállamokban elért eredményekről szóló jelentést nyújt be, beleértve a jövőbeni prioritásokat, irányvonalakat és fellépéseket. Az uniós szintű ellenőrzés tekintetében a Bizottság a fenti kihívásokkal kapcsolatos jelenlegi helyzetelemzése során hagyatkozni fog a fenntartható fejlődési mutatók egy átfogó rendszerére — figyelembe véve az EUROSTAT fenntartható fejlődésről szóló, két évente frissítendő ellenőrző jelentését —, valamint a legfrissebb tudományos eredményekre, és a kulcsfontosságú uniós tevékenységekkel kapcsolatos fejleményekre (stratégiák, cselekvési tervek és jogszabályok).

Legkésőbb 2007-ben és azt követően rendszeres időközönként a Tanács megvizsgálja az elért haladást a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos mutatók tekintetében, és fontolóra veszi a fenntartható fejlődési stratégia EU szintű ellenőrzéséhez, és kommunikációs célból, korlátozott számú mutató jóváhagyását.

A nemzeti szint tekintetében az elért eredményekről szóló bizottsági jelentés a tagállamoknak az EU SDS végrehajtását célzó fellépéseire, valamint az elvégzett szakértői értékelésekből nyert

eredményekre épít. Valamennyi tagállam képviselőt jelöl ki a fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégia fókuszpontjának szerepére, akinek lehetősége lesz legkésőbb 2007 júniusára (és később kétévenként) a nemzeti szintű fejlődésre vonatkozó szükséges adatokat megadni a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiákkal összhangban, és adott esetben a nemzetinél alacsonyabb szinten megvalósult fejlesztések figyelembevételével. A tagállamoktól kapott más jelentésekben található vonatkozó információ is a legmegfelelőbb módon kerül felhasználásra.

Az elért eredményekről szóló bizottsági jelentés és a tanácsi hozzájárulások alapján a decemberi Európai Tanács (2007-től kezdődően) két évente felülvizsgálja az eredményeket és a prioritásokat, és a fenntartható fejlődési politikákra, stratégiákra és az eszközökre vonatkozó általános iránymutatást ad, figyelembe véve a növekedésre és a foglalkoztatásra vonatkozó lisszaboni stratégia szerinti prioritásokat. Eszerint a fenntartható fejlődésre vonatkozó uniós stratégia lisszaboni összefüggésben hozzájárulhat a munkához, beleértve az integrált iránymutatásokon végzettet is, teret engedve az olyan több területet érintő kérdéseknek, mint az éghajlatváltozás, az energiahatékonyság, a társadalom elöregedése és a társadalmi kohézió.

Az Európai Parlament felkérést fog kapni a jövőbeni, az elért eredményekről szóló áttekintés összefüggésében véleménye kifejezésére, és a Tanáccsal és a Bizottsággal szoros együttműködésben folytatott munkára az EU SDS lehető legszélesebb körű támogatottságának biztosítása érdekében. Az Európai Parlament a nemzeti parlamentekkel is tarthatna a kapcsolatot. A szerepvállalás kialakításában az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságra tevékeny szerep vár, többek között a katalizátor feladata az uniós szintű viták ösztönzésében, emellett felkérést kap, hogy készítsen elő anyagokat az elért eredményekről szóló bizottsági jelentéshez, beleértve a tagok legjobb gyakorlatainak összegyűjtését is. A Régiók Bizottsága kapcsolatot tarthat a nemzetinél alacsonyabb és a helyi szintekkel is.

A fenntartható fejlődésre vonatkozó első nemzeti stratégiájukon dolgozó tagállamoknak e stratégiákat 2007 júniusáig el kell készíteniük. A fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiák jövőbeni felülvizsgálatát a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgált uniós stratégiára figyelemmel kell végezni, a következetesség, a koherencia és a kölcsönös támogatás biztosítása érdekében, a tagállamok egyedi körülményeinek figyelembevételével.

A fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stratégiák önkéntes szakértői ellenőrzését 2006-ban kell indítani a tagállamok egy első csoportjával. Ezekbe más tagállamokból származó tisztviselőknek és érdekelt feleknek — beleértve a fenntartható fejlődéssel foglalkozó nemzeti tanácsokat — és adott esetben nemzetközi megfigyelőknek kell tartozniuk. A szakértői értékeléseknek vagy a stratégiákra egészében vagy egyes témákra kell összpontosítaniuk. A bevált politikák és gyakorlatok példáinak meghatározását is kell szolgálniuk. A szakértői értékelések következő körét 2007-ben kell indítani a tagállamok egy következő csoportjával. A szakértői értékeléseket külső értékelés révén tudományos adatokkal lehet alátámasztani.

A tagállamoknak a létező európai fenntartható fejlődési hálózatot ki kell aknázniuk, a bevált gyakorlatok és tapasztalatok cseréjének megkönnyítése céljából. Ez véleményeket gyűjthetne a tagállamok által megbeszélendő egyes prioritási témákról és kérdésekről, a bevált politikák és gyakorlatok például adása és dokumentálása céljából. Ezt a hálózatot lehet használni a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdések szempontjai érvényesítésének, a döntéshozatal uniós, nemzeti és a nemzetinél alacsonyabb szintjei vertikális integrációjának és koherenciájának fokozásához.

A tagállamoknak mérlegelniük kell a fenntartható fejlődéssel foglalkozó, több érintett felet magukban foglaló nemzeti tanácsok megerősítését — vagy amennyiben nem léteznek, felállítását — a megalapozott viták ösztönzése, a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzeti stra-

tégiák előkészítésében való segítség, és/vagy a nemzeti és uniós szinten elért eredményekről szóló jelentésekhez való hozzájárulás érdekében. A fenntartható fejlődéssel foglalkozó nemzeti tanácsok célja a civil társadalom bevonásának növelése a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ügyekbe, és a különböző politikák és politikai szintek jobb összekapcsolásához való hozzájárulás, többek között az Európai Környezetvédelmi és Fenntartható Fejlődési Tanácsadó Testület (EEAC) hálózatának felhasználásával.

Az uniós intézményeknek javítaniuk kellene a különböző ágazatok közötti belső politikai koordinációt. Míg a Tanácsnak (Általános Ügyek) biztosítani kell az EU SDS horizontális koordinációját, más tanácsi formációknak saját hatáskörükben kell biztosítaniuk a végrehajtást. Az elért haladás áttekintésekor a Tanács vegyen fontolóra különböző választási lehetőségeket arra nézve, hogyan lehetne tovább erősíteni munkáját az EU fenntartható fejlődési stratégiája megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében.

Legkésőbb 2011-re az Európai Tanács meghatározza, mikor induljon az EU SDS átfogó felülvizsgálata.

Az EU SDS teljes magyar nyelvű szövege az alábbi internetes címen található:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/hu/06/st10/st10117.hu06.pdf>

Az EU „Fenntartható Fejlődés” honlapjának webcíme:

http://ec.europa.eu/sustainable/welcome/index_en.htm

BME OMIKK
1011 Budapest, Gyorskocsi u. 5-7. Tel: 457 5365
EU Technológiai Tájékoztató és Tanácsadó Szolgálat
Mb. osztályvezető: Füzesi Adrien
Készítette: dr. Gerzsó Géza